מילתא דכתיבא בהאי ענינא מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנא לן אמר רב נחמן בר יצחק יליף פתח פתח רב משרשיא אמר [1]ושמרתם את משמרת ה' עכובא רב אשי אמר [1]כי כן צויתי עכובא (א)ת"ר [2]כי כן צויתי [3]כאשר צויתי [4]כאשר צוה ה' כי כן צויתי באנינות יאכלוה כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להם כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר א"ר יוסי בר חנינא מכנסים אין כתובין בפרשה כשהוא אומר [5]וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן להביא המכנסים [ב]ועשירית האיפה בשלמא מכנסים כתיבי בענינא דבגדים אלא עשירית האיפה מנא לן אתיא זה זה [6]מזה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' עשירית האיפה א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מניין שאף מקרא פרשה מעכב ת"ל [7]ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' אפילו דיבור מעכב כיצד הלבישן מאי דהוה הוה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבוא לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ומשה (א) עמהם אלא כיצד הלבישן למיסבר קראי פליגי בה בני ר' חייא ורבי יוחנן חד אמר אהרן (ג)ואח"כ בניו וחד אמר אהרן ובניו בבת אחת אמר אביי בכתונת ומצנפת כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואח"כ בניו דבין בצוואה ובין בעשיה אהרן קדים כי פליגי באבנט מאן דאמר אהרן ואחר כך בניו דכתיב [8]ויחגור אותו באבנט והדר כתיב [9]ויחגור אותם אבנט ומאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת דכתיב [10]וחגרת אותם (ב) ולמאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת הכתיב ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ויחגור אותם אבנט

אמר

מילתא דכתיבא בהאי ענינא. בפרשת צוואה דמלואים שנאמר בואתה תצוה: **דלא כתיב.** בפרשת המלואים בזה הדבר אשר תעשה וגו' לא כתיב שיתן אל החושן אורים ותומים כשהלבישן אבל בפרשת צו את אהרן שנאמרה שם עשיית המלואים כתיב (ג) ויתן עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התומים. וא"ת אף בואתה תצוה נאמר ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים אין זו מפרשת המלואים אלא עשיית הבגדים ובההוא עניינא לא כתיב ככה לעיכובא: **פתח פתח.** בצוואה כתיב (שמות כט) אל פתח אהל מועד [יתירא] וכן בעשייה. [בצוואה כתיב] תקריב (ד) פתח אהל מועד ואכל אהרן ובניו את בשר האיל ואת הלחם אשר בסל פתח אהל מועד וכן בעשייה ג) ואת כל העדה הקהילו אל פתח אהל מועד בשלו את הבשר פתח אהל מועד: **ורב משרשיא אמר.** בפרשת עשייתן נמי עיכובא כתיבא ושמרתם משמרת משמע תשמור ככל הכתוב ולא צריך גזירה שוה: **ת"ר כי כן צויתי וכו'.** איידי דנקט הכא למידרש כי כן צויתי לענינא דמלואים דלעיכובא אתא קבעה לה ברייתא הכא למדרש כי כן צויתי דשמיני למאי אתא. ולאו ניהו ההוא קרא דעניינא דמלואים דצו את אהרן אלא דיום השמיני דכתיב במנחה (ויקרא י) קחו את המנחה הנותרת מאשי ה' ואכלוה מצות אצל המזבח כי כן צויתי: (ה) **כאשר צויתי.** גבי שעיר חטאת אשר דרש משה והנה שורף כתיב אכל תאכלו אותה ד) במקום קדוש כאשר צויתי (שם): **כאשר צוה ה'.** גבי שוק התרומה וחזה התנופה כתיב תאכלו במקום טהור וגו' כאשר צוה ה' (שם). ולמה לי חד מכל הני כו' וכי כל הדברים שנאמרו למשה לומר לישראל חזר ואמר (ו) כי כן צויתי: אוננין על נדב ואביהוא וקדשים אסורין לאונן מקל וחומר ממעשר הקל דכתיב גבי מעשר (דברים כו) לא אכלתי באוני ממנו והוא אמר להן לאכול המנחה הוזקק לומר כי כן צויתי באנינות תאכלוה: **כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להם.** כשמצא מה שעשו ששרפו שעיר החטאת והוא שעיר של ר"ח אמר להם הן לא הובא את דמה וגו' הלא לא אירע בו פסול היה לכם לאוכלו בקודש כאשר צויתי אתכם במנחה שאמרתי לכם בה שמפי הקב"ה נצטויתי: **כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר.** היו סומכין ע"פ הדיבור ואכלו אותו אוננין ולא תעשו כאשר עשיתם בחטאת. ומשה טעה בדבר שלא נאמר לו אלא במנחה ובחזה ושוק ושעיר שמיני ושעיר נחשון שהיו קדשי שעה אבל שעיר ר"ח שהוא קדשי דורות לא הותר לאונן ושלשה שעירים קרבו בו ביום ולא נשרף אלא של ר"ח בלבד שנאמר (ויקרא י) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה וזהו של ר"ח הבא על טומאת מקדש וקדשיו כמו ששנינו במסכת שבועות (דף ט:): **אין כתובין בפרשה.** בלבישת הבגדים לא בצוואה ולא בעשייה: **כשהוא אומר וזה הדבר אשר תעשה להם.** וי"ו מוסיף על ענין ראשון המדבר בצוואת עשיית הבגדים ושם כתיב ועשה להם מכנסי בד: **ועשירית האיפה.** שהכהנים צריכים להביא ביום חינוכם ואפילו ההדיוט כדאמרינן במנחות (דף נא:): **בשלמא מכנסים כתיבי בעניינא דבגדים.** דלעיל מיניה דההיא פרשתא איכא לרבוייהו מוי"ו מוסיף על ענין ראשון: **זה קרבן אהרן ובניו.** בעשירית האיפה כתיב שההדיוט מביא ביום חינוכו וכהן גדול בכל יום: **מקרא** (ז). **פרשת מלואים שנצטוה בואתה תצוה אמר להם לציבור בעשרים ושלשה באדר כשהתחילו המלואים והקהיל את העדה אל פתח אהל מועד שנאמר ותקהל העדה וגו' ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' לעשות ומקראות הללו בעשיית המלואים בצו את אהרן: כיצד הלבישן.** סדר בגדים לאב ולבנים זה אחר זה: **מאי דהוה הוה.** ומה צריך לנו לשאול: (ח) **למסבר קראי.** דלא לירמו אהדדי דבצוואה כתיב (שמות כט) וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו משמע חגירתם של אב ובנים בסדר אחד ולא הפסיק לבישת בגד אחר בינתיים ובעשייה כתיב באהרן (ויקרא ח) ויחגור אותו באבנט בסדר לבישת בגדים וגמר והלבישו כל המלבושין ואח"כ הקריב בניו והלבישם [ולא] חגר אהרן ובניו בבת אחת: אביי מפרש לה למילתייהו בכתונת ומצנפת (ט) להכי נקט כתונת ומצנפת ששוין בגדול ובהדיוט ומכנסים לא הוצרך לומר שהרי הן קודמין לכל כדאמרינן לקמן י) מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים כו': **כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואח"כ בניו.** לאהרן הלביש תחילה כל שאר בגדיו חוץ מאבנט ואחר כך התחיל להלביש את בניו: **דבין בצוואה בין בעשייה.** כך כתיב: **כי פליגי באבנט.** שבצוואה נאמר חגירתם כאחת וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו ולא נאמרה חגירה באהרן כסדר לבישת בגדים ובעשייה נאמרה חגירתו כסדר שאר בגדיו וחגירת בניו לעצמן בסדר בגדיהם: **מאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת.** אזל בתר צוואה. ולקמיה [ו.] מפרש בבת אחת מי משכחת לה:

אמר

להביא את המכנסים. מכאן קשה להא דפ' אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג:) מפיק מיתה מחוסר בגדים מדדרשינן אין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן והוו להו זרים והקשה רבינו יעקב מאורליינ"ש הא בהדיא כתיב מיתה בואתה תצוה נהי דהאי קרא איצטריך לשווינהו זרים אף לעניין לחלל עבודה כמו זרים מ"מ ההוא קרא דכתיב במחוסרי בגדים מיתה בהדיא למה לי תיפוק ליה מאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהן ותירץ דמכנסים לא כתיב הכא ואיצטריך ההוא קרא למחוסר מכנסים דהוה במיתה וקשה לרבי יוסי בר חנינא כיון דנפקא ליה מכנסים מוזה הדבר הוה ליה כאלו מכנסים נמי כתיבי הכא ותירץ ריצב"א דמיתה דגבי ו)[מכנסים] איצטריך לחייב אפילו בביאה ריקנית אאהל מועד מי שנכנס מחוסר בגדים כדכתיב (שמות כח) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד וכן בשלא רחוץ ידים דכתיב (שם ל) בבואם אל אהל מועד ירחצו או בגשתם אל המזבח לשרת מיחייב אאהל מועד אפילו אביאה ריקנית והא דקאמר פ"ב דזבחים (דף יט:) אי כתב רחמנא בבואם ולא כתב בגשתם ה"א אפילו אביאה ריקנית כו' משמע דלפי האמת לא מיחייב אביאה ריקנית יש לומר היינו אמזבח וה"פ אי כתיב בבואם אל אהל מועד או אל המזבח ולא כתיב לשרת ה"א דאפילו אמזבח מיחייב אביאה ריקנית קמ"ל דאמזבח לא מיחייב ובתוספתא דמסכת כלים [פ"א] תניא אמר שמעון הצנוע לפני ר"א אני נכנסתי בין האולם ולמזבח שלא רחוץ ידים ורגלים אמר לו מי חביב אתה או כהן גדול שתק אמר לו בוש אתה לומר (העבודה) שכלבו של כהן גדול יותר חביב ממך וכו' עד ואפילו כהן גדול מפצעים את מוחו בגיזרין אלא שלא מצאך בעל הפול ומסתמא שמעון הצנוע לא היה משמש שלא רחוץ ידים כי לא היה טועה בזה אבל רש"י פירש בפירוש חומש בבואם אל אהל מועד להקטיר ולא נהירא אלא כדפרישית ז): **מאי** דהוה הוה. בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) מיבעיא לן שור סיני בכמה מי גמר שעה מדורות או לא ולא פריך התם כי הכא מאי דהוה הוה ח): **בכתונת** ומצנפת כולי עלמא **לא פליגי.** הא דלא נקט נמי מכנסים נראה לי משום דמפרש דבין בצוואה בין בעשייה אהרן קדים ומכנסים לא כתיבי לא בצוואה ולא בעשייה ורש"י פי' טעמא אחרינא:

אמר

עין משפט נר מצוה

ח א מיי' פ"ה מהלכות כלי המקדש הלכה טז:

תורה אור השלם

1. וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת יְיָ וְלֹא תָמוּתוּ כִּי כֵן צֻוֵּיתִי: ויקרא ח לה
2. וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק בָּנֶיךָ הוּא מֵאִשֵּׁי יְיָ כִּי כֵן צֻוֵּיתִי: ויקרא י יג
3. הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי: ויקרא י יח
4. שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ: ויקרא י טו
5. וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֹתָם לְכַהֵן לִי לְקַח פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר וְאֵילִם שְׁנַיִם תְּמִימִם: שמות כט א
6. זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַייָ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב: ויקרא ו יג
7. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לַעֲשׂוֹת: ויקרא ח ה
8. וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַכֻּתֹּנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ אֶת הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ: ויקרא ח ז
9. וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וַיַּלְבִּשֵׁם כֻּתֳּנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחֲבֹשׁ לָהֶם מִגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: ויקרא ח יג
10. וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו: שמות כט ט

רבינו חננאל

מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנלן. פי', פרישה שבעה דלא כתיבא הכא בפרשת צוואת המלואים.

מסורת הש"ס

א) [זבחים קא.], **ב)** [עי' מיי' פ"י מהלכות כלי המקדש הלכה א], **ג)** [ויקרא ח], **ד)** צ"ל בקדש, **ה)** [דף כג:], **ו)** רש"א, **ז)** [עי' תוס' סנהדרין פג. ד"ה ולא משום], **ח)** [עיין תוס' סנהדרין טו: ד"ה שור ותוס' חגיגה ו: ד"ה מאי נ"מ],

הגהות הב"ח

(א) גמ' ובניו ומשה רבינו יבא עמהם ויאמר אלא כיצד: **(ב)** שם וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו ולמ"ד: **(ג)** רש"י ד"ה דלא כו'. כתיב וישם עליו: **(ד)** שם ד"ה פתח כו'. תקריב אל פתח: **(ה)** שם ד"ה כאשר צויתי הד"א עם ד"ה כאשר צוה ה': **(ו)** שם כי כן צויתי הס"ד ואח"כ מ"ה באנינות יאכלוה שהן אוננין על נדב: **(ז)** שם מקרא פרשה. פרשת מילואים וכו' אמר להם. נ"ב פי' כסדר העשייה אמר לכולן: **(ח)** שם ד"ה למיסבר הד"א עם ד"ה אביי: **(ט)** שם ד"ה אביי. ומצנפת וכו' להכי נקט:

מוסף רש"י

כי כן צויתי. במנחת שמיני כתיב קחו את המנחה וגו' (זבחים קא.). באנינות. לנדב ואביהוא (שם). כאשר צויתי. בחטאת דראש חדש שנשרפה כתיב הן לא הובא את דמה וגו' (שם). בשעת מעשה. כשאירע להם אנינותם, אמר להם. שלא ימנעו מאכילת קדשים היום, שמעו מעשה הגבורה שחלוק אנינות היום בקדשים משאר ימים ובשעה שנשרפה אמר להם אכל תאכלו אותה, היה לכם לאוכלה כאשר צויתי אתכם בשעת מעשה (שם). כאשר צוה. באכילת חזה ושוק של שלמי צבור שקרבו בו ביום נאמר (שם). ולא מאלי אני אומר לכם. לאוכלה באנינות (שם).

תוס' ישנים

ולא מאלי אני אומר. שהיו סבורים שטעיתי כמו בשעיר דר"ח אע"פ שהוא כתוב אח"כ אין מוקדם ומאוחר: